

ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасний стан інноваційної діяльності в нашій країні безпосередньо залежить від рівня сприяння її розвитку з боку держави, що забезпечується через функціонування механізму державного регулювання. Провідна роль в системі методів державного регулювання економіки належить податковому регулюванню, оскільки саме податки виступають важливими і дієвими інструментами розвитку будь-яких сфер і напрямів економічної діяльності, що вимагає розробки й впровадження ефективних інструментів податкового регулювання інноваційної діяльності. Під податковим регулюванням інноваційної діяльності ми розуміємо свідомий, активний та цілеспрямований вплив держави на суб'єктів інноваційної діяльності за допомогою методів, інструментів та важелів податкової політики з метою забезпечення зростання обсягів інноваційної діяльності, проведення НДДКР, використання і комерціалізацію результатів НДДКР, впровадження інновацій, модернізації виробництва.

Як свідчать дані Всесвітньої організації інтелектуальної власності, у провідних економічно розвинутих країнах світу на нові та вдосконалені технології, обладнання та інші продукти припадає близько 80% приросту ВВП, а економічне зростання забезпечується завдяки досягненням науково-технічного прогресу й просування на ринок нових товарів і послуг.

Застосування інструментів податкового регулювання для активізації інноваційної діяльності базується на тому, що отриманий прибуток суб'єктами інноваційної діяльності виступає основою для фінансування НДДКР й впровадження їх результатів у виробництво. Найбільш дієвими інструментами податкового регулювання інноваційної діяльності, на нашу думку, є використання податкових пільг, спеціальних режимів оподаткування, спеціальних процедур адміністрування та заходів, пов'язаних з полегшенням умов виконання податкових зобов'язань (рис. 1).

В арсеналі податкових пільг найбільш дієвими є: податкові знижки (зазвичай – зниження ставки податку на прибуток, що використовується на фінансування інноваційної діяльності); списання поточних витрат пов'язаних з НДДКР (дозволяє підприємствам фактично зменшувати прибуток до оподаткування на чітко встановлений відсоток витрат капітального характеру); зменшення податкового зобов'язання; встановлення зниженої ставки податку та збору; звільнення від сплати податку та збору; надання дослідницького податкового кредиту (забезпечує відстрочення сплати податку на прибуток); податкові канікули. При цьому, як свідчить світова практика податкового

регулювання інноваційної діяльності, підходи щодо надання податкових пільг можуть мати адресне або цільове спрямування, передбачають встановлення часових меж та інше.

Рис. 1. Складові податкового регулювання інноваційної діяльності
Джерело: побудовано автором

З метою активізації інноваційної діяльності в усіх сферах національної економіки, інструментарій податкового регулювання має бути розширений й не повинен обмежуватися лише суб'єктами літакобудування, суб'єктами космічної діяльності, операціями з постачання програмної продукції, як це нині передбачено Податковим кодексом України. Оскільки, з однієї сторони, - держава, намагаючись забезпечити інноваційний розвиток декількох пріоритетних галузей економіки, з іншої – нехтує можливості до активізації й нарощування інноваційної діяльності в усіх інших. Відтак, інструментарій податкового регулювання інноваційної діяльності, як мінімум, повинен передбачати можливість застосування пільг для всього циклу інноваційного процесу, для будь-якого суб'єкта інноваційної діяльності, від фундаментальних досліджень до впровадження у виробництво за умов використання інновацій для збільшення обсягу та підвищення якості виробленої продукції, за яким 50 відсотків податку на прибуток, що одержаний від виконання цих проектів, і 50 відсотків податку на додану вартість по операціях з продажу товарів (виконання робіт, надання послуг), пов'язаних з виконанням інноваційних проектів, залишатимуться у розпорядженні платника податків, підлягають

зарахуванню на його спеціальний рахунок і використовуються ним виключно на фінансування інноваційної, науково-технічної діяльності і розширення власних науково-технологічних і дослідно-експериментальних баз. Крім того, доцільною є диференціація розмірів податкових пільг залежно від активності в інноваційному процесі суб'єктів інноваційної діяльності, за умов щорічного збільшення ними витрат на науково-дослідні, дослідно-конструкторські роботи не менш як на 25 відсотків. За таких умов вбачається можливим завдяки досягненням науково-технічного прогресу забезпечити економічне зростання національної економіки.

Nanuli Makharadze

Doctor of Economics, Associate Professor,
Batumi Shota Rustaveli State University,
Batumi, Georgia

CALCULATION METHOD OF THE COMPETITIVENESS POLYGON

In order to improve innovative activities in modern conditions, the majority of enterprises will have to conduct complex marketing studies on the market, which will help companies to effectively evaluate and use competitive advantages. In order to comply with the competitiveness of goods, it is important to have a competitive level scale and polygon that can be implemented and used by marketers in practice not only for the purpose of assessing the competitiveness of the goods but also the region and the country.

Having taken this factor into consideration, the research presents the following:

- Parameters determined for determining stuff innovation for the assessment of innovative activity of the industries: quality, level of the novelty, external condition and area of distribution;
- Experts assessments for calculation of innovative parameters and their definitions;
- The scale elaborated for assessment level of competitiveness on the basis of innovative parameters with the interval: $1 - 10$ ($1 \leq in \leq 10$) and are classified three levels of competitiveness;
- New model for determining competitiveness of the stuff and industries – a polygon of competitiveness – which involves three levels according to definitions of the innovative parameters.

When applying new technologies, the manufacturer must know exactly which novelty parameters in the goods should be determined for achieving success on the market. That is why it is important for the marketing assessment of the innovative activities of enterprises to determine the innovation parameters that should be taken into consideration by the manufacturers in the process of introduction and development of new goods. Despite the many methods of determining competitiveness in the marketing research system, I think it is practical for marketers to use the innovation parameters. When building a model of competitiveness